

पतितास्तेऽपि भक्ष्यन्ते समुद्राम्भोनिवासिभिः । ततो गोचीरकुन्देन्दुमृणालरजतप्रभं ।
जलजं पाञ्चजन्यं वै प्राणेनाहमपूरयं । तान् दृष्ट्वा पतितास्तत्र शाल्वः शौभपतिस्ततः ।
मायायुद्धेन महता योधयामास मां युधि । ततो गदा हलाः प्रासाः शूलशक्तिपरश्वधाः ।
असयः शक्तिकुलिशपाशार्थिकनपाः शराः । पट्टिशश्च भुषुण्डश्च प्रपतन्त्यनिशं मयि । ८१०
तामहं माययैवाशु प्रतिगृह्य व्यनाशयं । तस्यां हतायां मायायां गिरिशृङ्गैरयोधयत् ।
ततोऽभवत्तम इव प्रकाश इव चाभवत् । दुर्दिनं सुदिनञ्चैव शीतमुष्णञ्च भारत ।
अङ्गारपाण्डुवर्षञ्च शस्तवर्षञ्च भारत । एवं मायां प्रकुर्व्वाणो योधयामास मां रिपुः ।
विज्ञाय तदहं सर्वं माययैव व्यनाशयं । यथाकालन्तु युद्धेन व्यधमं सर्वतः शरैः ।
ततो व्योम महाराज शतसूर्यमिवाभवत् । शतचन्द्रश्च कौन्तेय सहस्रायुततारकं । ८१५
ततो नाञ्जायत तदा दिवारान् तथा दिशः । ततोऽहं मोहमापन्नः प्रज्ञास्त्वं समयोजयं ।
ततस्तदस्त्वं कौन्तेय धूतं त्वलमिवानिलैः । तथा तदभवद्युद्धं तुमुलं लोमहर्षणं । लब्धालोकस्तु राजेन्द्र पुनः शत्रुमयोधयं ।
इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि अर्जुनाभिगमनपर्वणि सौभवधोपाख्याने विंशोऽध्यायः ॥ २० ॥
॥ वासुदेव उवाच ॥ एवं स पुरुषव्याघ्रः शाल्वराजो महारिपुः । युध्यमानो मया संख्ये विद्यदभ्यगमत् पुनः ।
ततः शतघ्नीश्च महागदाश्च दीप्ताश्च शूलान्मुषलानसौंश्च । चित्तेप रोषान्मयि मन्दबुद्धिः शाल्वो महाराज जयाभिकाङ्क्षी ।
तानाशुगैरापततोऽहमाशु निवार्य हन्तुं खगमान्ख एव । द्विधा त्रिधा चाच्छिनमाशु मुक्तैस्ततोऽन्तरीचे निनदा
बभूव । ८२०

ततः शतसहस्रेण शराणां नतपर्वणां । दारुकं वाजिनश्चैव रथञ्च समवाकिरत् ।
ततो मामब्रवीद्दीर दारुको विह्वलन्निव । स्थातव्यमिति तिष्ठामि शाल्ववाणप्रपीडितः ।
अवस्थातुं न शक्नोमि अङ्गं मे व्यसोदति । इति तस्य निश्चम्याहं सारथेः करुणं वचः ।
अवेक्षमाणो यन्तारमपश्यं शरपीडितं । न तस्योरसि नो मूर्ध्नि न काये न भुजद्वये ।
अन्तरं पाण्डवश्रेष्ठ पश्याम्यनिश्चितं शरैः । स तु वाणवरोत्पीडादिस्रवत्यष्टगुल्वणं । ८२५
अतिवृष्टे यथामेघे गिरिगैरिकधातुमान् । अभीषुहस्तं तं दृष्ट्वा सीदन्तं सारथिं रणे ।
अस्तम्भयं महाबाहो शाल्ववाणप्रपीडितं । अथ मां पुरुषः कश्चिद्द्वारकानिलयोऽब्रवीत् ।
त्वरितो रथमारोप्य सौहृदादिव भारत । आज्ञकस्य वचो वीर तस्यैव परिचारकः ।
विषण्णः सन्नकण्ठेन तन्निबोध युधिष्ठिर । द्वारकाधिपतिर्वीर आह त्वामाज्ञको वचः ।
केशवैहि विजानीष्व यत्त्वां पितृसखोऽब्रवीत् । उपयायाद्य शाल्वेन द्वारकां वृष्णिनन्दन । ८३०
विषक्ते त्वयि दुर्द्धर्ष हतः शूरसुतो बलात् । तदलं साधुयुद्धेन निवर्त्तस्व जनार्दन ।
द्वारकामेव रक्षस्व कार्यमेतन्महत्तव । इत्यहं तस्य वचनं श्रुत्वा परमदुर्मनाः ।
निश्चयं नाधिगच्छामि कर्त्तव्यस्येतरस्य वा । सात्यकिं बलदेवञ्च प्रद्युम्नञ्च महारथं ।
जगर्हे मनसा वीर तच्छ्रुत्वा महदप्रियं । अहं हि द्वारकायाश्च पितुश्च कुरुनन्दन ।